

Motion till riksdagen 2025/26:985

av **Niels Paarup-Petersen m.fl. (C)**

Cirkulära livsmedelssystem

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av strukturella åtgärder för cirkulär livsmedelsproduktion och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Tillväxtverket i uppdrag att utreda lämpliga steg för utvecklingen av ett centrum för cirkulära system för livsmedelsproduktion och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Med en befolkning som förväntas nå nästan 10 miljarder människor år 2050 behöver jordens matproduktion öka med 50 procent. Samtidigt hotar klimatförändringarna att omöjliggöra matproduktion på många håll i världen. Klimatförändringarna är enligt FAO redan en starkt bidragande orsak till att antalet svältande människor återigen ökar efter många års nedgång. Parallellt ökar konkurrensen om den odlingsbara marken. Den ska i ökande utsträckning också räcka till produktion av fibrer och förnybara råvaror som ersättning för fossil olja och gas. Markpackning, ensidiga växtföljder och ett krympande kolkapital i kombination med vind- och vattenerosion har på samma gång försatt 33 procent av världens odlingsjordar i så dåligt skick att de måste restaureras. Och fångsterna från havs- och insjöfisket ökar inte längre.

Dagens sätt att producera livsmedel kommer inte att kunna föda en växande mänsklighet över tid. Att hitta cirkulära system för livsmedelsproduktion är en överlevnadsfråga för mänskligheten. Den eller de som kan bidra till hållbara systemlösningar som inte utmanar de planetära gränserna har inte bara gjort ett viktigt bidrag till mänskligheten. De har också skapat förutsättningar för framtida affärer och exportintäkter.

För att klara utmaningarna måste dagens linjära produktionssystem i ökad utsträckning ersättas med cirkulära system. Proteinet måste i ökad utsträckning tas direkt från växter och från klokt odlad fisk. För att lyckas behöver vi kunna producera mer med mindre insatser och på mindre yta. Allt detta kräver nytänkande, innovation, kunskap, kapital och möjligheter att testa och göra fel och göra om. Det förutsätter forskning och det förutsätter samverkan. Trots att behoven är stora saknas till stor del de nödvändiga industriella systemen för cirkulär livsmedelsteknik på den globala marknaden.

Den nationella livsmedelsstrategin anger riktningen för hur Sveriges jordbruk och de gröna näringarna ska utvecklas. Målet är att främja en konkurrenskraftig livsmedelsproduktion i Sverige och därmed öka innovationskraften, sysselsättningen, lönsamheten, produktionen och exporten.

Den innovationsförmåga som krävs för att lösa de utmaningar som livsmedelsstrategin anger finns till stor del i de områden som nyindustrialiseringsstrategin pekar på: digitalisering, grön omställning, kompetensförsörjning och ny kunskap. Sverige borde vara ledande i utvecklingen av cirkulär livsmedelsproduktion. Sverige har dock hittills gjort få nationella satsningar i syfte att stödja utvecklingen av nya system och ny teknik samtidigt som regelverk vid vissa tillfällen hindrar nya lösningar. Tillväxtverket bör därför utreda lämpliga steg för utvecklingen av ett centrum för cirkulära system för livsmedelsproduktion som kan bidra till att göra Sverige till ett centrum för cirkulära livsmedel. Food Valley of Sweden i Bjuv, Skåne skulle kunna vara en möjlig bas för ett sådant centrum då de redan arbetar med dessa frågor.

Niels Paarup-Petersen (C)

Jonny Cato (C)

Stina Larsson (C)